

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Β΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Ένας στοργικός ηγέτης

Τίτλος:

«Ηγέτες του χθες και του σήμερα»

Συγγραφή: ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ

Εφαρμογή: ΜΑΡΙΑ ΣΠΑΝΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας,

Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ηγέτες του χθες και του σήμερα

Εφαρμογή

Μαρία Σπανού

Δημιουργός

Θεόδωρος Στάμος

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Από 02-03-2015 έως 18-03- 2015

Σχολική Μονάδα

Μουσικό Σχολείο Πειραιά

Διδακτική/Θεματική Ενότητα

Ενότητα 7η: Ένας στοργικός ηγέτης [Ξενοφών, «Αγησίλαος» 7.1-3].

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

—

Χρονική διάρκεια

7 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

II. Εικονικός χώρος: Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης (ΣΔΜ) Moodle.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την υλοποίηση του σεναρίου, απαιτείται από την πλευρά των μαθητών εξοικείωση με τις βασικές δυνατότητες εργαλείων των ΤΠΕ (λογισμικά παρουσιάσεων και επεξεργασίας κειμένων, πλοήγηση στο διαδίκτυο, μηχανές αναζήτησης, ιστολόγιο, ΣΔΜ Moodle). Εκείνο που αποτελεί αναγκαιότητα είναι η διάθεσή τους για συνεργασία και η επικέντρωση της προσοχής τους στο παραγόμενο κάθε φορά έργο. Οποιοσδήποτε δυσκολίες παρουσιαστούν μπορούν να ξεπεραστούν εύκολα είτε από τους ίδιους τους μαθητές είτε σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό.

Ο εκπαιδευτικός, από την άλλη, είναι αυτονόητο ότι είναι εξοικειωμένος με όλα τα παραπάνω εργαλεία των ΤΠΕ, καθώς και με το περιβάλλον της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, καθώς κάποιες δραστηριότητες των Φύλλων Εργασίας υλοποιούνται σε αυτό το περιβάλλον. Επιπλέον, απαιτείται η θετική στάση του αναφορικά με την *ομαδοσυνεργατική διδασκαλία*.

Ως προς την υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η χρησιμοποίηση του εργαστηρίου της πληροφορικής με πρόσβαση στο διαδίκτυο ή, εναλλακτικά, η χρήση τουλάχιστον πέντε υπολογιστών στη σχολική τάξη με πρόσβαση στο διαδίκτυο. Επιπλέον, αναγκαίο είναι το προβολικό μηχάνημα με σύνδεση σε φορητό Η/Υ και πρόσβαση στο διαδίκτυο. Επιπρόσθετα, η λειτουργία σχολικής βιβλιοθήκης αλλά και η δυνατότητα να την επισκεφτούν οι μαθητές τη συγκεκριμένη ώρα υλοποίησης του σεναρίου, κατόπιν συνεννόησης με τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό, ίσως θα τους έδινε μεγαλύτερες δυνατότητες για την επιτυχή ενασχόληση με μια δραστηριότητα του σεναρίου. Ωστόσο, η ύπαρξη της σχολικής βιβλιοθήκης δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την εκπόνηση του προτεινόμενου σεναρίου.

Η ύπαρξη ιστολογίου της τάξης ή του μαθήματος απαιτείται, καθώς οι μαθητές ανεβάζουν τις δραστηριότητές τους σε αυτό. Εφόσον ο διδάσκων επιλέξει να εντάξει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

στο σενάριο και το ΣΔΜ Moodle, έχει φροντίσει, πριν από την έναρξη του σεναρίου, να εξοικειώσει τους μαθητές με το περιβάλλον του Moodle, ώστε να μην παρουσιαστούν προβλήματα, όταν χρειαστεί να «ανεβάσουν» τις εργασίες τους σε αυτό. Επιπρόσθετα, έχει μεριμνήσει για τον χωρισμό των ομάδων, στις οποίες εργάζονται τέσσερις έως πέντε μαθητές. Για την ένταξή τους στις ομάδες είτε μπορούν να χωριστούν μόνοι τους, οπότε υπάρχει ο κίνδυνος της ανομοιογένειας, είτε χωρίζονται με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, ο οποίος μπορεί να γράψει στον πίνακα τους τέσσερις ή πέντε ρόλους, που πρέπει να υπάρχουν σε κάθε ομάδα, και να αφήσει τους μαθητές να επιλέξουν μόνοι τους τον ρόλο ή και την ομάδα όπου θα ανήκουν. Οι ρόλοι αυτοί θα μπορούσαν να είναι: του συντονιστή, του γνώστη των λογισμικών παρουσίασης και επεξεργασίας κειμένου, του χειριστή Η/Υ (για αναζήτηση στο διαδίκτυο), του γραμματέα, του διαμεσολαβητή.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Θεόδωρος Στάμος: «Ηγέτες του χθες και του σήμερα», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Β΄ Γυμνασίου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι φάσεις υλοποίησης του σεναρίου είναι τέσσερις. Κατά την Α΄ Φάση (2 διδακτικές ώρες) επιχειρείται μέσω της εργασίας σε ομάδες η νοηματική προσπέλαση του κειμένου καθώς και η ένταξή του στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο παραγωγής του. Οι μαθητές καλούνται να συμπληρώσουν έναν πίνακα, απαντώντας σε ερωτήματα με χωρία του αρχαίου κειμένου και προβαίνοντας σε χαρακτηρισμό του Αγησίλαου. Επιπλέον, μέσω της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα, καλούνται, αφενός, να

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αναζητήσουν ομόρριζες λέξεις της νέας ελληνικής του ρήματος «πράττω» και, αφετέρου, να τις χρησιμοποιήσουν στην επόμενη δραστηριότητά τους. Μέσω αυτής ασχολούνται με βασικά στοιχεία του κειμένου, ώστε να το εντάξουν στο ευρύτερο πλαίσιο παραγωγής του. Κατά τη Β΄ Φάση (1 διδακτική ώρα) οι μαθητές παρουσιάζουν τις εργασίες τους στην ολομέλεια της τάξης, με στόχο την ανατροφοδότησή τους αλλά και τη λύση όποιων αποριών υπάρχουν. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην ερμηνεία και στη σωστή χρήση των ομόρριζων του ρήματος «πράττω», καθώς στην επόμενη φάση θα κληθούν και πάλι να τα χρησιμοποιήσουν, αυτή τη φορά όμως χωρίς κάποιον περιορισμό σε ομόρριζα με συγκεκριμένο θέμα του ρήματος «πράττω». Κατά τη Γ΄ Φάση (2 διδακτικές ώρες) οι μαθητές αναζητούν ηγέτες του παρελθόντος και του παρόντος. Συγκεκριμένα, ζητείται από αυτούς να χρησιμοποιήσουν για το έργο τους όσο περισσότερα ομόρριζα του ρήματος «πράττω» μπορούν. Έτσι, αφού επισκεφτούν την Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, για να μελετήσουν τη σημασία της λέξης «ηγέτης», έργο τους είναι να παρουσιάσουν μία προσωπικότητα της ιστορίας που έχει χαρακτηριστεί ως ηγέτης, και να δικαιολογήσουν την επιλογή τους αυτή. Στο σημείο αυτό μπορούν να χρησιμοποιήσουν και τη βιβλιοθήκη του σχολείου τους, εφόσον υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Επιπρόσθετα, ασχολούνται με τη σύνταξη ενός μηνύματος (email) σε κάποιο πρόσωπο που το θεωρούν ηγέτη. Τέλος, στη Δ΄ Φάση (2 διδακτικές ώρες) παρουσιάζουν το παραγόμενο έργο τους και ακολουθεί συζήτηση και προβληματισμός.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο προτεινόμενο σενάριο γίνεται προσπάθεια να ενταχθεί το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτιστικό πλαίσιο παραγωγής του αλλά και πρόσληψής του. Συγκεκριμένα, μελετώνται τόσο ο συγγραφέας και το κύριο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

πρόσωπο του έργου όσο και οι συνθήκες μέσα στις οποίες γεννήθηκε τον 4^ο αι. το Ιστορικό Εγκώμιο, φιλολογικό είδος στο οποίο εντάσσεται και το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου. Παράλληλα, ο μαθητής μεταφέρεται και στη σύγχρονη εποχή, ώστε να προσεγγίσει με κριτικό πνεύμα ζητήματα ανάλογα με αυτά που τίθενται στο υπό μελέτη κείμενο. Στο πλαίσιο αυτό, επιχειρείται να προβληματιστεί ο μαθητής κατά πόσο το ζήτημα των «μεγάλων ανδρών», «όπως τους αποκαλούσαν σε μια εποχή που δε δίσταζε να αναγνωρίσει την απόσταση ανάμεσα στους πολλούς που απλώς επιθυμούν και στους λίγους που τολμούν να πράξουν, μοιάζει να έχει κλείσει οριστικά» (Καραποστόλης, 2013). Μέσω αυτής της μετατόπισης στο παρόν γίνεται προσπάθεια, ώστε να διαμορφωθούν οι συνθήκες, για να μπορεί ο πολίτης να κατανοεί «τι παίζεται γύρω του» (Κουτσογιάννης, 2011) και να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις της εποχής μας με κριτικό πνεύμα (Κουτσογιάννης, 2010).

Από παιδαγωγικής σκοπιάς το προτεινόμενο σενάριο εντάσσεται στην θεωρία του κοινωνικού δομισμού του Βιγκότσκι. Ο δάσκαλος υποστηρίζει και εμπλουτίζει τη μαθησιακή διαδικασία, ώστε ο μαθητής να οικοδομήσει γνώσεις αλλά και εργαλεία σκέψης. Για αυτόν τον λόγο διαμορφώνει ποικίλες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις μέσω της ομαδικής εργασίας, ώστε να νοηματοδοτήσουν οι μαθητές τις εμπειρίες τους σε ένα κοινωνικό πλαίσιο (Βιγκότσκι, 1988). Παράλληλα, γίνεται προσπάθεια να αξιοποιηθούν τα εργαλεία των ΤΠΕ στην κατεύθυνση της παραγωγής της γνώσης από τη σκοπιά των μαθητών.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο προτεινόμενο σενάριο είναι αυτός του συντονιστή, που εμπλουτίζει τη μαθησιακή διαδικασία με κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και ενθαρρύνει τους μαθητές να αξιοποιήσουν με κριτικό πνεύμα τις ΤΠΕ. Μέσω αυτής της κριτικής αντιμετώπισης των ΤΠΕ, επιδιώκεται να κατακτήσουν οι μαθητές τη γνώση, αφού λάβουν από κοινού αποφάσεις στο πλαίσιο των ομάδων τους και αιτιολογώντας τις επιλογές τους. Παράλληλα, μέσω των ΤΠΕ, καλούνται να ενισχύσουν την ενεργητική-κριτική μάθηση και να καλλιεργήσουν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

μεταγνωστικές δεξιότητες (Γιάννου, 2010). Απώτερος στόχος είναι, μέσω του προτεινόμενου σεναρίου, να προβληματιστούν, να συζητήσουν και να εκφράσουν τις απόψεις τους αναφορικά με το ζήτημα των ηγετών σήμερα, συμμετέχοντας με αυτόν τον τρόπο στα τρέχοντα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ - ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να κατανοήσουν στοιχεία της προσωπικότητας του βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαου, όπως αυτά παρουσιάζονται από τον Ξενοφώντα στο ομότιτλο έργο του.
- Να εντάξουν τον Αγησίλαο στην ιστορική πραγματικότητα και να μελετήσουν την προσωπικότητά του.
- Να εντάξουν τον Ξενοφώντα στην ιστορική πραγματικότητα και να μελετήσουν την προσωπικότητά του καθώς και τα είδη των έργων του.
- Να διερευνήσουν βασικά χαρακτηριστικά της ιστορικής περιόδου συγγραφής του έργου «Αγησίλαος».
- Να διερευνήσουν το ιστορικό, κοινωνικό, πολιτισμικό πλαίσιο παραγωγής του ιστορικού εγκωμίου.
- Να αντιληφθούν ότι υπήρξαν πολλές προσωπικότητες που χαρακτηρίστηκαν από την ιστορία ηγέτες.
- Να κατανοήσουν ότι οι αξίες που ασπάζεται ένα άτομο και η στάση ζωής του καθορίζουν τον χαρακτήρισμό του ως ηγέτη.
- Να αντιληφθούν ότι ζητήματα, όπως η ηγεσία, μπορούν να αποτελέσουν και σήμερα αντικείμενο προβληματισμού.
- Να διαμορφώσουν κριτήρια βάσει των οποίων κάποιος καλείται ηγέτης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να είναι ικανοί να απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης κειμένου, εντοπίζοντας με ακρίβεια την απάντηση στο αρχαίο κείμενο.
- Να είναι ικανοί να αποδίδουν μονολεκτικά, εάν είναι δυνατόν, χαρακτηρισμό ενός προσώπου, βασιζόμενοι μόνο σε χωρία του αρχαίου κειμένου.
- Να κατανοήσουν τη σημασία της λέξης «ηγέτης» αλλά και τη χρήση της στα σώματα κειμένων.
- Να είναι ικανοί να υποστηρίζουν με προφορικό λόγο τις αποφάσεις και τις επιλογές τους.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να κατανοήσουν τα παράγωγα της νέας ελληνικής του ρήματος «πράττω».

Νέοι γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να παράγουν με τη βοήθεια των ΤΠΕ *πολυτροπικά κείμενα*, που θα επιτρέπουν την παραστατικότερη και, κυρίως, τη βαθύτερη κατανόηση βασικών στοιχείων ταυτότητας του εξεταζόμενου κειμένου.
- Να έχουν μια πρώτη εξοικείωση με ανοιχτά και διερευνητικά ψηφιακά περιβάλλοντα μάθησης, όπως τα Λεξικά της Νέας Ελληνικής και τα Σώματα Κειμένων της Νέας Ελληνικής της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.
- Να κατανοήσουν τον τρόπο της αναζήτησης στα ηλεκτρονικά λεξικά της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα με τη χρήση του τελεστή % (οτιδήποτε).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου, προκειμένου να φέρουν σε πέρας το έργο που τους έχει ανατεθεί.
- Να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ ως μέσα πρακτικής γραμματισμού, μέσα όχι μόνο για διάβασμα και γράψιμο αλλά και για επικοινωνία.

Κριτικός γραμματισμός

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να προβληματιστούν για στοιχεία της προσωπικότητας που χαρακτηρίζουν τους ηγέτες της ιστορίας.
- Να συνεισφέρουν στον προβληματισμό για τα χαρακτηριστικά μιας ηγετικής προσωπικότητας.
- Να ασκούν αυτοκριτική στις επιλογές που κλήθηκαν να λάβουν ως ομάδα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους και να υποστηρίζουν με επιχειρήματα τις θέσεις τους.
- Να ασκούν κριτική στις επιλογές των άλλων ομάδων και να υποστηρίζουν με επιχειρήματα τις θέσεις τους.

Διδακτικές πρακτικές

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να αποκτήσουν θετική στάση στη συνεργασία.
- Να είναι δημιουργικοί, φέρνοντας σε πέρας το έργο που αναλαμβάνουν.
- Να αυτενεργούν και να λαμβάνουν αποφάσεις για την επίτευξη των στόχων τους.
- Να ασκηθούν στην αυτοαξιολόγηση και στην ετεροαξιολόγηση.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η συγκεκριμένη [ενότητα](#) δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να γνωρίσουν τις αρετές ενός ηγέτη, όπως τουλάχιστον παρουσιάζεται από τον Ξενοφώντα. Παράλληλα, τους

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

δίνεται η δυνατότητα να μεταφερθούν στο παρόν, για να εκθέσουν τις δικές τους απόψεις αναφορικά με το κατά πόσο οι αρετές αυτές είναι αναγκαίες για τους σύγχρονους ηγέτες. Αντικείμενο προβληματισμού μπορεί να είναι και η αναφορά ότι η σύγχρονη πραγματικότητα είναι πιο πολύπλοκη σε σχέση με αυτήν που περιγράφεται στο εξεταζόμενο κείμενο, οπότε ίσως απαιτεί διαφορετικές αρετές από έναν ηγέτη. Έτσι, τους δίνεται το έναυσμα για συζήτηση, ώστε να εκθέσουν τις σκέψεις τους για ένα ζήτημα για το οποίο ίσως δεν είχαν προβληματιστεί στο παρελθόν. Επομένως, η ενότητα αυτή του σχολικού βιβλίου μπορεί να λειτουργήσει ως ερέθισμα για κριτική προσέγγιση σύγχρονων πολιτικών φαινομένων.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το προτεινόμενο σενάριο βασίζεται στην [Ενότητα 7](#) του σχολικού βιβλίου «Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου» και υπηρετεί τους στόχους που διατυπώνονται στο [Βιβλίο του Εκπαιδευτικού, σελ. 56-57](#).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο προτεινόμενο σενάριο γίνεται προσπάθεια να αξιοποιηθούν οι πολλές δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ. Η αξιοποίησή τους γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε οι μαθητές όχι μόνο να εντοπίσουν υλικό που χρειάζονται για το έργο που τους έχει ανατεθεί στο πλαίσιο του σεναρίου, αλλά και ως ουσιαστικών εργαλείων, για να κατασκευάσουν τη γνώση, αποφεύγοντας έτσι τη μεταφορά της από τον εκπαιδευτικό. Σε αυτό συμβάλλουν η δημιουργία πολυτροπικών παρουσιάσεων και η πλοήγησή τους σε ανοιχτά περιβάλλοντα μάθησης. Παράλληλα, τις χρησιμοποιούν ως εργαλείο, για να κοινοποιήσουν το έργο τους τόσο στο πλαίσιο της τάξης τους, ώστε να έχουν γνώση όλοι οι μαθητές της εργασίας των άλλων ομάδων. Τέλος, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται με τέτοιο τρόπο, ώστε να επιτευχθεί από κοινού το έργο που έχει ανατεθεί στους μαθητές.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου:

-Ενότητα 7^η: [Ένας στοργικός ηγέτης](#)

-[Βιβλίου του Εκπαιδευτικού, σ. 56-57](#)

Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι Α΄ Γενικού Λυκείου:

-Ξενοφώντος «Άγησίλαος», [Εισαγωγή](#)

Ιστορία Α΄ Γυμνασίου:

-[Το έργο του Αλέξανδρου \(Παράθεμα Αρριανός, «Αλεξάνδρου Ανάβασις», Ζ, 28 Μπφρ. Δ. Μόσχου\).](#)

-[Οι τέχνες και τα γράμματα την κλασική εποχή](#)

Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας Α, Β, Γ Γυμνασίου:

-[Ξενοφών, 430-355 π.Χ.](#)

Κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

-Ισοκράτης, [«Προς Νικοκλέα» 2.15–26](#). Μπφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος. Στο *Ισοκράτους Προς Δημόνικον, Προς Νικοκλέα, Νικοκλής ή Κύπριοι*. 1950. Αρχαίον κείμενον, εισαγωγή, μετάφρασις, σημειώσεις. Αθήνα: Πάπυρος. [Πύλη για την Έλληνική Γλώσσα].

[«Ιστοριογραφία: Ξενοφών \(430-354 π.Χ\)»](#) και [Ρητορεία και Ρητορική: Ισοκράτης \(436-338 π.Χ\)](#). Στο Κακριδής, Φ. Ι. 2005. «Αρχαία Ελληνική Γραμματολογία». *Αρχαιογνωσία και Αρχαιογλωσσία στη Μέση Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: ΚΕΕ / ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη) [Ψηφίδες για την Ελληνική Γλώσσα – Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας].

-Θουκυδίδης, [«Ιστορία» 2.65.1–2.65.13](#). Μπφρ. Ε.Κ. Βενιζέλος. Στο *Θουκυδίδου Ιστορίαι*. Ι–ΙΙ. [1940] 1960. 2η έκδ. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας. (1η έκδ. Οξφόρδη: Oxford University Press). [Πύλη για την Έλληνική Γλώσσα].

-Θουκυδίδης, «Ιστορία» Α΄, 138. 1992. Μετάφραση Α. Γεωργοπαπαδάκος. Αθήνα: Κάκτος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Τραγούδια / Ηχητικά αποσπάσματα

[«Εμείς οι ταπεινοί»](#). Στίχοι Σιώτα Τσώτου. Μουσική Κώστας Χατζής. Πρώτη εκτέλεση Κώστας Χατζής. [πηγή: YouTube].

Ιστοσελίδες

[Αρχαιολογικός Άτλας του Αιγαίου](#) [Υπουργείο Αιγαίου – Πανεπιστήμιο Αθηνών]:
[Χρονολόγιο](#).

Ελληνική Βικιπαίδεια [Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια]

- [Ξενοφών](#)

- [Αγησίλαος Β΄ της Σπάρτης](#)

«Οδυσσεάς» [Πολιτιστική Πύλη του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού]:

- [Χρονολόγιο Ελληνικής Ιστορίας και Τέχνης](#).

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα [Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας]:

- [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#)

- [Παράλληλη αναζήτηση στα λεξικά](#)

- [Παράλληλη αναζήτηση](#) στο Σώμα Νέων Ελληνικών Κειμένων.

Τσακνάκης, Α. [πηγή: «24 γράμματα» - Εβδομαδιαίο Περιοδικό Πολιτισμού].

- [«Αγησίλαος»](#).

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Στο ΣΔΜ Moodle, ο εκπαιδευτικός έχει χωρίσει τους μαθητές σε πέντε ομάδες - τρεις πενταμελείς ομάδες και δύο τετραμελείς - βάσει των όσων έχουν αναφερθεί στο κεφάλαιο [Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή](#) και έχει δημιουργήσει πέντε Forum, ένα για κάθε ομάδα. Οι μαθητές βρίσκονται στο εργαστήριο της πληροφορικής, κάθονται κατά ομάδες και εργάζονται σε έναν ή δύο υπολογιστές ανά

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ομάδα. Τα Φύλλα Εργασίας βρίσκονται αναρτημένα στο Forum της κάθε ομάδας και, παράλληλα, διανέμονται και σε έντυπη μορφή. Η κάθε ομάδα καταγράφει τις σκέψεις της στα Φύλλα Εργασίας και στο Forum της ομάδας και εκεί ανεβάζει το παραγόμενο έργο της.

Το σενάριο υλοποιήθηκε σε τέσσερις φάσεις, συνολικής διάρκειας επτά διδακτικών ωρών. Οι δύο φάσεις (Α', Γ') υλοποιήθηκαν στο εργαστήριο της πληροφορικής, ενώ οι άλλες δύο (Β', Δ') στη σχολική αίθουσα.

Α' Φάση: Γλωσσική επίγνωση και ευρύτερο πλαίσιο παραγωγής του κειμένου.

2 διδακτικές ώρες στο εργαστήριο της πληροφορικής

Προηγήθηκε η ανάγνωση του εισαγωγικού σημειώματος και του κειμένου για τον προοδασμό των μαθητών. Η Α' Φάση περιλάμβανε το [1ο Φύλλο Εργασίας](#) με τρεις δραστηριότητες. Τα Φύλλα Εργασίας είχαν ίδια δομή για όλες τις ομάδες και ως προς το παραγόμενο αποτέλεσμα και ως προς τα εργαλεία των ΤΠΕ που ζητούνταν να χρησιμοποιήσουν οι μαθητές. Ειδικότερα:

Η 1^η δραστηριότητα ήταν κοινή για όλες ομάδες και αφορούσε τη νοηματική κατανόηση του κειμένου, ώστε να υπάρχει ένα κοινό υπόβαθρο για όλους τους μαθητές, προκειμένου να προχωρήσουν στις υπόλοιπες δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, δινόταν ένας πίνακας στους μαθητές με τρεις στήλες: στην 1^η στήλη υπήρχαν ερωτήσεις κατανόησης κειμένου, στη 2^η στήλη ζητούνταν από τους μαθητές να απαντήσουν με ακρίβεια σε αυτές με χωρία της εξεταζόμενης ενότητας, ενώ στην 3^η στήλη οι μαθητές χαρακτήρισαν τον Αγησίλαο, βασιζόμενοι στο συγκεκριμένο χωρίο που είχαν καταγράψει στη 2^η στήλη.

Οι μαθητές κατέβασαν και αποθήκευσαν στον υπολογιστή τους το αρχείο με τα Φύλλα Εργασίας και τον πίνακα και στη συνέχεια συνεργάστηκαν ανά ομάδα για να τον συμπληρώσουν. Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν με επιτυχία στις απαιτήσεις της δραστηριότητας - εντοπισμός και αντιγραφή χωρίου, αναζήτηση και καταγραφή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

επιθέτων για τον χαρακτηρισμό του Αγησίλαου. Μόνο μία ομάδα ζήτησε τη βοήθεια της εκπαιδευτικού στον εντοπισμό του χωρίου που ζητούνταν σε ένα ερώτημα.

Η 2^η δραστηριότητα ζητούσε από τους μαθητές να προχωρήσουν σε αναζήτηση ομόρριζων του ρήματος «πράττω» στο ηλεκτρονικό [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα. Η κάθε ομάδα ασχολήθηκε με διαφορετικό θέμα του ρήματος. Στόχος ήταν τόσο η κατανόηση της σημασίας των ομόρριζων αυτών όσο και η χρήση αυτών στην επόμενη δραστηριότητά τους.

Οι μαθητές εκπόνησαν με ευκολία τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, καθώς ήταν εξοικειωμένοι με την αναζήτηση στα ηλεκτρονικά λεξικά της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα. Αφού μελέτησαν τα ομόρριζα του ρήματος «πράττω», επέλεξαν συνεργατικά εκείνες τις λέξεις που πιθανόν θα αξιοποιούσαν στην επόμενη δραστηριότητα και ένα μέλος από κάθε ομάδα τις αντέγραψε στο Forum της ομάδας του.

Η 3^η δραστηριότητα αφορούσε τη μελέτη βασικών στοιχείων του κειμένου, ώστε να το εντάξουν στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο παραγωγής του. Ειδικότερα:

[Αγησίλαος \(Α΄ Ομάδα\)](#)

Στο πλαίσιο της ομάδας αυτής, οι μαθητές κλήθηκαν να μελετήσουν κείμενα για να αντλήσουν πληροφοριακό υλικό και στη συνέχεια, χρησιμοποιώντας λήμματα του «πράττω» που βρήκαν στην προηγούμενη δραστηριότητά τους, να δημιουργήσουν μία πολυτροπική παρουσίαση της προσωπικότητας του Αγησίλαου. Βασικά ερωτήματα που έπρεπε να απαντήσουν για τον Αγησίλαο ήταν: πού έζησε και πότε, ποια ήταν η πολιτική και στρατιωτική του δράση και ποια τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του.

Τα μέλη της ομάδας εργάστηκαν με πολύ ζήλο και συνεργάστηκαν πολύ δημιουργικά. Το έργο που παράγαγαν το μετέτρεψαν σε βίντεο και το ανέβασαν μέσω του YouTube στην πλατφόρμα Moodle.

[Ξενοφώντας \(Β΄ και Ε΄ Ομάδα\)](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δύο ομάδες (η Β΄ και η Ε΄) ασχολήθηκαν με το ίδιο θέμα. Το έργο αυτών των ομάδων αφορούσε την παρουσίαση βασικών πτυχών του βίου του Ξενοφώντα. Συγκεκριμένα, αποστολή τους ήταν, χρησιμοποιώντας όσο περισσότερα λήμματα του «πράττω», από όσα βρήκαν στην προηγούμενη δραστηριότητά τους, να δημιουργήσουν μία πολυτροπική παρουσίαση της προσωπικότητας του Ξενοφώντα. Βασικά ερωτήματα που έπρεπε να απαντήσουν για τον Ξενοφώντα ήταν: πού έζησε και πότε, ποια τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, τι είδους έργα έγραψε.

Τα μέλη της Β ομάδας δυσκολεύτηκαν στην παραγωγή έργου και συγκεκριμένα στην επιλογή και ταξινόμηση των σημαντικότερων πληροφοριών.

Ιστορική Περίοδος «Αγησιλάου» (Γ΄ Ομάδα)

Στόχος αυτής της ομάδας ήταν να εντάξουν το έργο «Αγησίλαος» στην ιστορική περίοδο όπου ανήκει. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιώντας όσο περισσότερα λήμματα του «πράττω», από όσα βρήκαν στην προηγούμενη δραστηριότητά τους, κλήθηκαν να διερευνήσουν πότε γράφτηκε το έργο και ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της περιόδου στην οποία εντάσσεται.

Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της συγκεκριμένης δραστηριότητας δεν παρουσιάστηκαν δυσκολίες. Τα μέλη της ομάδας εργάστηκαν αρμονικά.

Ιστορικό Εγκώμιο (Δ΄ Ομάδα)

Η ομάδα αυτή κλήθηκε, χρησιμοποιώντας όσο περισσότερα λήμματα του «πράττω», από όσα βρήκαν στην προηγούμενη δραστηριότητά τους, να διερευνήσουν τον όρο «Ιστορικό Εγκώμιο» και το ιστορικό πλαίσιο που γέννησε το νέο αυτό φιλολογικό είδος, ώστε να το παρουσιάσουν σε ένα λογισμικό της αρεσκείας τους.

Η δραστηριότητα αυτή δυσκόλεψε πολύ τα μέλη της ομάδας, καθώς το πληροφοριακό υλικό που είχαν να μελετήσουν δεν ήταν αρκετό, ώστε να τους βοηθήσει να κατανοήσουν επαρκώς αυτό το φιλολογικό είδος. Επίσης, στο τελικό προϊόν που παρήγαγε η ομάδα επικράτησε η λύση της *Αντιγραφής-Επικόλλησης*.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Β΄ Φάση: Παρουσίαση των εργασιών της Α΄ Φάσης

1 διδακτική ώρα στην αίθουσα διδασκαλίας

Στη φάση αυτή, οι μαθητές παρουσίασαν τις εργασίες τους στην ολομέλεια της τάξης. Στόχος ήταν τόσο η κατανόηση του κειμένου όσο και η ένταξή του στο ευρύτερο πλαίσιο παραγωγής του. Παράλληλα, δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στην κατανόηση των ομόρριζων του «πράττω».

Ένα έως δύο μέλη από κάθε ομάδα παρουσίασαν την εργασία τους στην ολομέλεια και απάντησαν σε ερωτήσεις των συμμαθητών τους και της εκπαιδευτικού. Στη συνέχεια, τα μέλη των ομάδων αναδιατύπωσαν προφορικά κάποια αποσπάσματα από τις εργασίες τους με ομόρριζα του ρήματος «πράττω», καθώς δεν είχαν αξιοποιήσει σε αυτές το λεξιλόγιο που είχαν καταγράψει στο Forum της ομάδας τους.

Γ΄ Φάση: Αναζητώντας ηγέτες του παρελθόντος και του παρόντος

2 διδακτικές ώρες στο εργαστήριο της πληροφορικής

Περιλαμβάνει το [2^ο Φύλλο Εργασίας](#), κοινό για όλες τις ομάδες. Οι μαθητές εργάζονται στο εργαστήριο της πληροφορικής, σε ίδια σύνθεση σε σχέση με τις ομάδες της Α΄ Φάσης, αλλά με διαφορετικούς ρόλους. Το Φύλλο Εργασίας περιλάμβανε δύο δραστηριότητες, στις οποίες οι μαθητές κλήθηκαν να χρησιμοποιήσουν όσες περισσότερες λέξεις μπορούσαν από τις οικογένειες λέξεων του ρήματος «πράττω», που βρήκαν οι ομάδες στο προηγούμενο Φύλλο Εργασίας.

Ειδικότερα:

Η 1^η δραστηριότητα αφορούσε την αναζήτηση στην ιστορία μίας φυσιογνωμίας που μπορεί να χαρακτηριστεί ηγέτης και την παρουσίαση εκείνων των στοιχείων της προσωπικότητάς του που δικαιολογούν αυτήν την επιλογή. Η αναζήτηση στο διαδίκτυο αλλά και η επίσκεψη των μαθητών στη σχολική βιβλιοθήκη, εάν υπήρχε αυτή η δυνατότητα, μπορούσαν να επηρεάσουν τις αποφάσεις τους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα μέλη της κάθε ομάδας συνεργάστηκαν για την επιλογή του ηγέτη που θα παρουσίαζαν. Αρχικά συζήτησαν μεταξύ τους και, στη συνέχεια, άντλησαν πληροφορίες από το διαδίκτυο. Η 1^η ομάδα επέλεξε να παρουσιάσει τον Νικόλαο Πλαστήρα, η 2^η ομάδα τον Γεώργιο Καραϊσκάκη, η 3^η τον Περικλή, η 4^η τον Ιωάννη Καποδίστρια και η 5^η ομάδα τον Πυθαγόρα. Στη φάση αυτή, τα μέλη των ομάδων επέλεξαν να παρουσιάσουν τον ηγέτη με το λογισμικό επεξεργασίας κειμένου Word εμπλουτίζοντάς το με εικόνες και ανέβασαν την εργασία τους στο Forum της ομάδας τους στην πλατφόρμα Moodle. Επιπλέον, τα μέλη της 1^{ης} ομάδας, μετά το πέρας του σεναρίου, δημιούργησαν και βίντεο στο οποίο συνεργατικά εκφωνούν τις πληροφορίες που είχαν καταγράψει στο κείμενο. Το βίντεο το ανέβασαν στο YouTube και στη συνέχεια στην πλατφόρμα Moodle.

Η 2^η δραστηριότητα αποσκοπούσε να στρέψει τους μαθητές στη σύγχρονη εποχή. Μετά από την ενασχόλησή τους με τις ηγετικές φυσιολογίες του παρελθόντος, τους δινόταν η ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους για τους σημερινούς ηγέτες. Συγκεκριμένα, ζητούνταν από τους μαθητές να συντάξουν ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε κάποια ηγετική φυσιολογία της σημερινής εποχής, οποιουδήποτε χώρου, και να εκφράσουν τις απόψεις τους για τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει μια τέτοια φυσιολογία. Στόχος αυτής της δραστηριότητας ήταν να προβληματιστούν για τις αρετές εκείνες που διαμορφώνουν τους ηγέτες. Με τον τρόπο αυτόν, γινόταν μια προσπάθεια να εκφραστούν νέοι άνθρωποι για ένα θέμα πάντα επίκαιρο, ώστε να καταφανεί η οπτική προσέγγισης ενός τέτοιου ζητήματος. Τέλος, τους παρεχόταν και το πλαίσιο, ώστε –έστω και ενδόμυχα– να ασκήσουν κριτική στους σημερινούς ηγέτες.

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα εκπονήθηκε προφορικά λόγω του περιορισμένου χρόνου που είχαμε στη διάθεσή μας, σε ολομέλεια και σε ομάδες. Αρχικά, οι μαθητές σε ολομέλεια κατέθεσαν την άποψή τους σχετικά με τον ηγέτη στον οποίο θα ήθελαν να αποστείλουν ένα μήνυμα και αναφέρθηκαν στα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

χαρακτηριστικά που πιστεύουν ότι πρέπει να έχει ένας ηγέτης σήμερα. Οι κυρίαρχες απόψεις ήταν ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας, ο Πρόεδρος της Αμερικής και ο Μίκης Θεοδωράκης. Τελικά επέλεξαν τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας. Στη συνέχεια, τα μέλη της κάθε ομάδας συνεργάστηκαν για να διατυπώσουν από δύο σκέψεις - προτάσεις στις οποίες χρησιμοποίησαν τα παράγωγα του ρήματος «πράττω».

Δ' Φάση: Παρουσίαση των εργασιών της Γ' Φάσης

1 διδακτική ώρα στην αίθουσα διδασκαλίας

Στη φάση αυτή, οι μαθητές παρουσίασαν στην ολομέλεια τις εργασίες τους για τον ηγέτη που είχαν επιλέξει. Σε κάθε ομάδα δόθηκε συγκεκριμένος χρόνος. Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης και στο τέλος αυτής διεξήχθη διάλογος και οι μαθητές κλήθηκαν να στηρίζουν με επιχειρήματα τις επιλογές που είχαν κάνει.

Στη συνέχεια, ο γραμματέας από κάθε ομάδα παρουσίασε στην ολομέλεια τις σκέψεις των μελών της ομάδας του που διατύπωσαν για τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας. Οι μαθητές εστίασαν στα προβλήματα που έχει επιφέρει η οικονομική κρίση στην καθημερινότητά τους γενικά και στην εκπαίδευση ειδικότερα, ενώ διατύπωσαν και προτάσεις για την επίλυσή τους.

Μετά την παρουσίαση των εργασιών όλων των ομάδων, οι μαθητές διατύπωσαν την κρίση τους για τη δική τους εργασία (αυτοαξιολόγηση) και για τις εργασίες των άλλων ομάδων (ετεροαξιολόγηση). Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός αξιολόγησε την παραγωγή του έργου των μαθητών. Κριτήρια αποτέλεσαν η επίτευξη των στόχων, η αποφυγή της λύσης *Αντιγραφή-Επικόλληση*, το επικοινωνιακό πλαίσιο της κάθε δραστηριότητας, ο βαθμός κατάρκτησης ή και παραγωγής της γνώσης, ο βαθμός κατάρκτησης των δεξιοτήτων που προβλέπονται στους στόχους, ο τρόπος χρήσης των εργαλείων των ΤΠΕ, η στήριξη με προφορικό λόγο των μαθητών των κάθε μορφής επιλογών τους.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α΄ ΦΑΣΗ Γλωσσική επίγνωση και ευρύτερο πλαίσιο παραγωγής του κειμένου

1^ο Φύλλο Εργασίας

Α΄ ΟΜΑΔΑ (Αγησίλαος)

1. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, απαντώντας στις ερωτήσεις της **1^{ης} στήλης**. Η **2^η στήλη** (παράθεμα αρχαίου κειμένου) να συμπληρωθεί με *Αντιγραφή-Επικόλληση* του αντίστοιχου χωρίου από [το κείμενο της ενότητας](#), όπως το βλέπετε στο Ψηφιακό Σχολείο. Η **3^η στήλη** (χαρακτηρισμός Αγησίλαου-επίθετα νέας ελληνικής) να συμπληρωθεί μόνο με επίθετα της νέας ελληνικής, αν είναι δυνατόν, με βάση το αντίστοιχο χωρίο που έχετε συμπληρώσει στη 2^η στήλη.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΘΕΜΑ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ-ΕΠΙΘΕΤΑ Ν. ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
Πώς έδειχνε ο Αγησίλαος την αγάπη του για την πατρίδα;	Α.	
	Β.	
	Γ.	
	Δ.	
Τι θεωρούσε ο Αγησίλαος έργο του καλού βασιλιά;		
Ποια θεωρεί ο Ξενοφώντας ως τη μεγαλύτερη υπηρεσία του Αγησίλαου προς την πατρίδα;		
Πώς συμπεριφερόταν ο Αγησίλαος στους συμπολίτες του και με τι τον παρομοιάζει ο Ξενοφών;	Α.	
	Β.	
	Γ.	
	Δ.	

Τι θεωρούσε κέρδος και ζημιά ο Αγησίλαος;		
---	--	--

2. Χρησιμοποιώντας τα παρακάτω θέματα του ρήματος «πράττω» [%πραγ%](#), [%πραγμ%](#), [%πρακτ%](#), [%πραξ%](#), [%πραττ%](#) και τον τελεστή % (οτιδήποτε) στο ηλεκτρονικό [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα, μπορείτε να βρείτε τις οικογένειες λέξεων του ρήματος «πράττω». Η δική σας ομάδα θα ασχοληθεί μόνο με το [%πραγ%](#).

Μεταφερθείτε στο περιβάλλον του ηλεκτρονικού [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα. Γράψτε στο πλαίσιο [%πραγ%](#). Αυτό σημαίνει ότι η αναζήτηση βρίσκει όλα τα λήμματα των λεξικών που εμπεριέχουν τους παραπάνω χαρακτήρες με τη σειρά αυτή. Έργο σας είναι:

1^ο: Να βρείτε όλα τα λήμματα της αναζήτησής σας. Μπορείτε να πατήσετε την εικόνα , για να στείλετε στο *Καλάθι* λέξεις που πιστεύετε ότι μπορείτε να χρειαστείτε για την 3^η δραστηριότητα. Στη συνέχεια, μπορείτε να τις αντιγράψετε στο Forum της ομάδας σας.

2^ο: Να κατανοήσετε τη σημασία των λημμάτων του «πράττω» που θα βρείτε με την αναζήτησή σας, ακόμη και αν χρειαστεί να πατήσετε την επιλογή *Αποστολή στα Σώματα*, για να δείτε τη χρήση των λέξεων σε αυθεντικά κείμενα.

3. Έργο σας είναι, χρησιμοποιώντας όσο περισσότερα λήμματα του «πράττω», από όσα βρήκατε στην προηγούμενη δραστηριότητα, να δημιουργήσετε μία πολυτροπική παρουσίαση της προσωπικότητας του **Αγησίλαου**. Βασικά ερωτήματα που πρέπει να απαντήσετε για τον Αγησίλαο είναι: πού έζησε, πότε, ποια τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τους παρακάτω διαδικτυακούς τόπους ή να βρείτε εσείς

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

άλλους από την περιήγησή σας στο διαδίκτυο, αρκεί να τους αναφέρετε και να μπορείτε να αιτιολογήσετε προφορικά αυτή σας την επιλογή.

- Αγησίλαος Β΄ της Σπάρτης [Βικιπαίδεια](#)
- Τσακνάκης, Α. [24γράμματα: Εβδομαδιαίο Περιοδικό Πολιτισμού](#)

Τέλος, αποθηκεύστε το αρχείο στον υπολογιστή και ανεβάστε την παρουσίαση στο Forum της ομάδας σας.

Β' και Ε' ΟΜΑΔΑ (Ξενοφών)

1. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, απαντώντας στις ερωτήσεις της 1^{ης} στήλης. Η 2^η στήλη (παράθεμα αρχαίου κειμένου) να συμπληρωθεί με *Αντιγραφή-Επικόλληση* του αντίστοιχου χωρίου από [το κείμενο της ενότητας](#), όπως το βλέπετε στο Ψηφιακό Σχολείο. Η 3^η στήλη (χαρακτηρισμός Αγησίλαου-επίθετα νέας ελληνικής) να συμπληρωθεί μόνο με επίθετα της νέας ελληνικής, αν είναι δυνατόν, με βάση το αντίστοιχο χωρίο που έχετε συμπληρώσει στη 2^η στήλη.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΘΕΜΑ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ-ΕΠΙΘΕΤΑ Ν. ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
Πώς έδειχνε ο Αγησίλαος την αγάπη του για την πατρίδα;	Α.	
	Β.	
	Γ.	
	Δ.	
Τι θεωρούσε ο Αγησίλαος έργο του καλού βασιλιά;		
Ποια θεωρεί ο Ξενοφώντας ως τη μεγαλύτερη υπηρεσία του Αγησίλαου προς την πατρίδα;		
Πώς συμπεριφερόταν ο Αγησίλαος στους συμπολίτες του και με τι τον παρομοιάζει ο Ξενοφών;	Α.	
	Β.	
	Γ.	
	Δ.	
Τι θεωρούσε κέρδος και ζημιά ο Αγησίλαος;		

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2. Χρησιμοποιώντας τα παρακάτω θέματα του ρήματος «πράττω» [%πραγ%](#), [%πραγμ%](#), [%πρακτ%](#), [%πραξ%](#), [%πραττ%](#) και τον τελεστή % (οτιδήποτε) στο ηλεκτρονικό [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα, μπορείτε να βρείτε τις οικογένειες λέξεων του ρήματος «πράττω». Η δική σας ομάδα θα ασχοληθεί μόνο με το [%πραγμ%](#).
- Μεταφερθείτε στο περιβάλλον του ηλεκτρονικού [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα. Γράψτε στο πλαίσιο [%πραγμ%](#). Αυτό σημαίνει ότι η αναζήτηση βρίσκει όλα τα λήμματα των λεξικών που εμπεριέχουν τους παραπάνω χαρακτήρες με τη σειρά αυτή. Έργο σας είναι:
- 1^ο: Να βρείτε όλα τα λήμματα της αναζήτησής σας. Μπορείτε να πατήσετε την εικόνα , για να στείλετε στο *Καλάθι* λέξεις που πιστεύετε ότι μπορείτε να χρειαστείτε για την 3^η δραστηριότητα. Στη συνέχεια, μπορείτε να τις αντιγράψετε στο Forum της ομάδας σας.
- 2^ο: Να κατανοήσετε τη σημασία των λημμάτων του «πράττω» που θα βρείτε με την αναζήτησή σας, ακόμη και αν χρειαστεί να πατήσετε την επιλογή *Αποστολή στα Σώματα*, για να δείτε τη χρήση των λέξεων σε αυθεντικά κείμενα.
3. Συγγραφέας του έργου «Αγησίλαος» είναι ο **Ξενοφώντας**. Αποστολή σας είναι, χρησιμοποιώντας όσο περισσότερα λήμματα του «πράττω» , από όσα βρήκατε στην προηγούμενη δραστηριότητα, να δημιουργήσετε μία πολυτροπική παρουσίαση της προσωπικότητας του **Ξενοφόντα**. Βασικά ερωτήματα που πρέπει να απαντήσετε για τον Ξενοφόντα είναι: πού έζησε, πότε, ποια τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, τι είδους έργα έγραψε. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τους παρακάτω διαδικτυακούς τόπους ή να βρείτε εσείς άλλους από την περιήγησή σας στο διαδίκτυο, αρκεί να τους

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αναφέρετε και να μπορείτε να αιτιολογήσετε προφορικά αυτή σας την επιλογή.

- Αρχαιογνωσία και Αρχαιογλωσσία - [Ιστοριογραφία: Ξενοφών \(430-354 π.Χ.\)](#).
- Ξενοφών [Βικιπαίδεια](#)

Τέλος, αποθηκεύστε το αρχείο στον υπολογιστή και ανεβάστε την παρουσίαση στο Forum της ομάδας σας.

Γ' ΟΜΑΔΑ (Ιστορική περίοδος «Αγησιλάου»)

1. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, απαντώντας στις ερωτήσεις της 1^{ης} στήλης. Η 2^η στήλη (παράθεμα αρχαίου κειμένου) να συμπληρωθεί με *Αντιγραφή-Επικόλληση* του αντίστοιχου χωρίου από [το κείμενο της ενότητας](#), όπως το βλέπετε στο Ψηφιακό Σχολείο. Η 3^η στήλη (χαρακτηρισμός Αγησίλαου-επίθετα νέας ελληνικής) να συμπληρωθεί μόνο με επίθετα της νέας ελληνικής, αν είναι δυνατόν, με βάση το αντίστοιχο χωρίο που έχετε συμπληρώσει στη 2^η στήλη.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΘΕΜΑ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ-ΕΠΙΘΕΤΑ Ν. ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
Πώς έδειχνε ο Αγησίλαος την αγάπη του για την πατρίδα;	Α.	
	Β.	
	Γ.	
	Δ.	
Τι θεωρούσε ο Αγησίλαος έργο του καλού βασιλιά;		
Ποια θεωρεί ο Ξενοφώντας ως τη μεγαλύτερη υπηρεσία του Αγησίλαου προς την πατρίδα;		
Πώς συμπεριφερόταν ο Αγησίλαος στους συμπολίτες του και με τι τον παρομοιάζει ο Ξενοφών;	Α.	
	Β.	
	Γ.	
	Δ.	
Τι θεωρούσε κέρδος και ζημιά ο Αγησίλαος;		

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. Χρησιμοποιώντας τα παρακάτω θέματα του ρήματος «πράττω» [%πραγ%](#), [%πραγμ%](#), [%πρακτ%](#), [%πραξ%](#), [%πραττ%](#) και τον τελεστή % (οτιδήποτε) στο ηλεκτρονικό [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα, μπορείτε να βρείτε τις οικογένειες λέξεων του ρήματος «πράττω». Η δική σας ομάδα θα ασχοληθεί μόνο με το [%πρακτ%](#).
- Μεταφερθείτε στο περιβάλλον του ηλεκτρονικού [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα. Γράψτε στο πλαίσιο [%πρακτ%](#). Αυτό σημαίνει ότι η αναζήτηση βρίσκει όλα τα λήμματα των λεξικών που εμπεριέχουν τους παραπάνω χαρακτήρες με τη σειρά αυτή. Έργο σας είναι:
- 1^ο: Να βρείτε όλα τα λήμματα της αναζήτησής σας. Μπορείτε να πατήσετε την εικόνα , για να στείλετε στο *Καλάθι* λέξεις που πιστεύετε ότι μπορείτε να χρειαστείτε για την 3^η δραστηριότητα. Στη συνέχεια, μπορείτε να τις αντιγράψετε στο Forum της ομάδας σας.
- 2^ο: Να κατανοήσετε τη σημασία των λημμάτων του «πράττω» που θα βρείτε με την αναζήτησή σας, ακόμη και αν χρειαστεί να πατήσετε την επιλογή *Αποστολή στα Σώματα*, για να δείτε τη χρήση των λέξεων σε αυθεντικά κείμενα.
3. Το έργο «Αγησίλαος» γράφτηκε από τον Ξενοφώντα. Αποστολή σας είναι, χρησιμοποιώντας όσο περισσότερα λήμματα του «πράττω», από όσα βρήκατε στην προηγούμενη δραστηριότητα, να διερευνήσετε **πότε** γράφτηκε το έργο και ποια είναι **τα βασικά χαρακτηριστικά της περιόδου** στην οποία εντάσσεται. Μπορείτε, αρχικά, να βρείτε πότε γράφτηκε το έργο και στη συνέχεια να συμβουλευτείτε το χρονολόγιο των παρακάτω ιστοτόπων.
- Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τους παρακάτω διαδικτυακούς τόπους ή να βρείτε εσείς άλλους από την περιήγησή σας στο διαδίκτυο, αρκεί να τους

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αναφέρετε και να μπορείτε να αιτιολογήσετε προφορικά αυτή σας την επιλογή.

- Υπουργείο Αιγαίου - Πανεπιστήμιο Αθηνών [Αρχαιολογικός Άτλας του Αιγαίου](#):
[-Χρονολόγιο](#).
- «Οδυσσέας», Πολιτιστική Πύλη του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού:
[-Χρονολόγιο Ελληνικής Ιστορίας και Τέχνης](#).
- Ιστορία Α΄ Γυμνασίου: [Οι τέχνες και τα γράμματα την κλασική εποχή](#)

Τέλος, αποθηκεύστε το αρχείο στον υπολογιστή και ανεβάστε την παρουσίαση στο Forum της ομάδας σας.

Δ΄ ΟΜΑΔΑ (Ιστορικό Εγκώμιο)

1. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, απαντώντας στις ερωτήσεις της 1^{ης} στήλης. Η 2^η στήλη (παράθεμα αρχαίου κειμένου) να συμπληρωθεί με *Αντιγραφή-Επικόλληση* του αντίστοιχου χωρίου από [το κείμενο της ενότητας](#), όπως το βλέπετε στο Ψηφιακό Σχολείο. Η 3^η στήλη (χαρακτηρισμός Αγησίλαου-επίθετα νέας ελληνικής) να συμπληρωθεί μόνο με επίθετα της νέας ελληνικής, αν είναι δυνατόν, με βάση το αντίστοιχο χωρίο που έχετε συμπληρώσει στη 2^η στήλη.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΘΕΜΑ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ-ΕΠΙΘΕΤΑ Ν. ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
Πώς έδειχνε ο Αγησίλαος την αγάπη του για την πατρίδα;	A.	
	B.	
	Γ.	
	Δ.	
Τι θεωρούσε ο Αγησίλαος έργο του καλού βασιλιά;		
Ποια θεωρεί ο Ξενοφώντας ως τη μεγαλύτερη υπηρεσία του Αγησίλαου προς την πατρίδα;		
Πώς συμπεριφερόταν ο Αγησίλαος στους συμπολίτες του και με τι τον παρομοιάζει ο Ξενοφών;	A.	
	B.	
	Γ.	
	Δ.	
Τι θεωρούσε κέρδος και ζημιά ο Αγησίλαος;		

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2. Χρησιμοποιώντας τα παρακάτω θέματα του ρήματος «πράττω» [%πραγ%](#), [%πραγμ%](#), [%πρακτ%](#), [%πραξ%](#), [%πραττ%](#) και τον τελεστή % (οτιδήποτε) στο ηλεκτρονικό [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα, μπορείτε να βρείτε τις οικογένειες λέξεων του ρήματος «πράττω». Η δική σας ομάδα θα ασχοληθεί μόνο με τα [%πραξ%](#) και [%πραττ%](#). Μεταφερθείτε στο περιβάλλον του ηλεκτρονικού [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα. Γράψτε στο πλαίσιο πρώτα [%πραξ%](#) και κατόπιν [%πραττ%](#) (θα κάνετε δύο αναζητήσεις). Αυτό σημαίνει ότι κάθε αναζήτηση που κάνετε βρίσκει όλα τα λήμματα των λεξικών που εμπεριέχουν τους παραπάνω χαρακτήρες με τη σειρά αυτή. Έργο σας είναι:
- 1^ο: Να βρείτε όλα τα λήμματα της αναζήτησής σας. Μπορείτε να πατήσετε την εικόνα , για να στείλετε στο *Καλάθι* λέξεις που πιστεύετε ότι μπορείτε να χρειαστείτε για την 3^η δραστηριότητα. Στη συνέχεια, μπορείτε να τις αντιγράψετε στο Forum της ομάδας σας.
- 2^ο: Να κατανοήσετε τη σημασία των λημμάτων του «πράττω» που θα βρείτε με την αναζήτησή σας, ακόμη και αν χρειαστεί να πατήσετε την επιλογή *Αποστολή στα Σώματα*, για να δείτε τη χρήση των λέξεων σε αυθεντικά κείμενα.
3. Το έργο «Αγησίλαος» αποτελεί **Ιστορικό Εγκώμιο**. Έργο σας είναι, χρησιμοποιώντας όσο περισσότερα λήμματα του «πράττω», από όσα βρήκατε στην προηγούμενη δραστηριότητα, να διερευνήσετε τον όρο αυτόν και να παρουσιάσετε σε ένα λογισμικό της αρεσκείας σας **το ιστορικό πλαίσιο** που γέννησε το νέο αυτό φιλολογικό είδος. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τους παρακάτω διαδικτυακούς τόπους ή να βρείτε εσείς άλλους από την περιήγησή σας στο διαδίκτυο, αρκεί να τους αναφέρετε και να μπορείτε να αιτιολογήσετε προφορικά αυτή σας την επιλογή.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- [Ρητορεία και Ρητορική: Ισοκράτης \(436-338 π.Χ\).](#)
- [Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι](#)

Τέλος, αποθηκεύστε το αρχείο στον υπολογιστή και ανεβάστε την παρουσίαση στο Forum της ομάδας σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γ' ΦΑΣΗ Γλωσσική επίγνωση και ευρύτερο πλαίσιο παραγωγής του κειμένου

2^ο Φύλλο Εργασίας Κοινό για όλες τις ομάδες

Για τις δραστηριότητες που ακολουθούν καλείστε να χρησιμοποιήσετε όσες περισσότερες λέξεις μπορείτε από τις οικογένειες λέξεων του ρήματος «πράττω». Εννοείται ότι μπορείτε να ξανακάνετε αναζήτηση στο ηλεκτρονικό [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα γράφοντας οποιοδήποτε θέμα του ρήματος «πράττω».

1. Συμβουλευτείτε [τα λεξικά](#) και τα [Σώματα Νέων Ελληνικών Κειμένων](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα για τη σημασία και τη χρήση της λέξης **«ηγέτης»**. Έχοντας ως αφετηρία:

- ο Τις προσωπικές σας γνώσεις.
- ο Την έρευνά σας στο διαδίκτυο, που μπορείτε να κάνετε τώρα, να παρουσιάσετε σε ένα λογισμικό της επιλογής σας μία προσωπικότητα που χαρακτηρίστηκε από την ιστορία ως «ηγέτης». Μπορείτε να την επιλέξετε είτε από την ελληνική είτε από την παγκόσμια ιστορία από οποιοδήποτε χώρο (πολιτική, στρατός, θρησκεία κλπ.), αρκεί να εξηγήσετε γιατί θεωρείτε αυτήν την προσωπικότητα ηγέτη.

Τέλος, αποθηκεύστε το αρχείο στον υπολογιστή και ανεβάστε την παρουσίαση στο Forum της ομάδας σας.

2. Συντάξτε, ως μαθητές της Β' τάξης του Γυμνασίου σας, ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε κάποιο πρόσωπο, οποιοδήποτε χώρου, που εσείς θεωρείτε ηγέτη. Έχοντας υπόψη σας όλες τις γνώσεις που αποκομίσατε από την ενασχόλησή σας με αυτό το σενάριο, να εκφράσετε τις σκέψεις σας για τα προτερήματα εκείνα που θεωρείτε ότι πρέπει να έχει ένας ηγέτης σήμερα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Προτείνονται αρκετές λύσεις είτε για να μειωθεί ο χρόνος υλοποίησης του σεναρίου είτε για να αλλάξει εντελώς μορφή το προτεινόμενο σενάριο. Για την πρώτη περίπτωση, μπορεί ο εκπαιδευτικός να χωρίσει τις ερωτήσεις κατανόησης σε τόσα τμήματα όσες και οι ομάδες. Έτσι, θα μειωθεί κάπως ο χρόνος για την 1^η δραστηριότητα του 1^{ου} Φύλλου Εργασίας, αλλά οι μαθητές δε θα έχουν μια συνολική εικόνα του κειμένου. Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να μελετήσουν τις δραστηριότητες των άλλων ομάδων, όταν τις ανεβάσουν στην πλατφόρμα Moodle.

Εάν ο εκπαιδευτικός επιθυμεί να μελετήσουν οι μαθητές αρετές και άλλων ηγετικών φυσιογνωμιών από αρχαία ελληνικά κείμενα, θα μπορούσε να αφιερώσει μία δραστηριότητα των Φύλλων Εργασίας σε κείμενα τα οποία αναφέρονται στα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας διαφορετικών ηγετών. Στη συνέχεια, θα μπορούσε να ζητηθεί από τους μαθητές, σε πρώτο στάδιο, να καταγράψουν τις αρετές των ηγετών που αναφέρονται στα αντίστοιχα κείμενα, και σε δεύτερο, να τα συγκρίνουν μεταξύ τους, ώστε να διαπιστώσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές που παρουσιάζουν. Επιπλέον, θα μπορούσε κανείς να διερευνήσει πού βρίσκεται το κέντρο βάρους του εκάστοτε κειμένου αναφορικά με τα προτερήματα του ηγέτη, συνδέοντάς το - εάν συνδέεται - με τα ιστορικά δεδομένα της εποχής παραγωγής του κειμένου. Τέλος, μέσω των αποσπασμάτων αυτών θα μπορούσε κανείς να δει την οπτική του συντάκτη του εκάστοτε κειμένου.

Αποσπάσματα τέτοιων κειμένων θα μπορούσαν να είναι τα εξής:

Α. ΠΕΡΙΚΛΗΣ

[2.65.8] «Η αιτία ήταν πως εκείνος, επειδή είχε μεγάλη επιρροή από το αξίωμά του και την ισχυρή του διάνοια, και ήταν φως φανερό σε όλους πως δεν μπορούσε να διαφθαρεί με χρήματα, συγκρατούσε το πλήθος χωρίς να τους αφαιρέσει την ελευθερία τους, και δεν άφηνε να τον παρασύρουν αυτοί, παρά τους οδηγούσε ο ίδιος, επειδή δεν κέρδιζε τη δύναμή του με άπρεπα μέσα και με ρητορεία που

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

κολάκευε τις ορμές τους, αλλά μπορούσε, από την μεγάλη εκτίμηση που του είχαν να τους εναντιωθεί και να προκαλέσει και την οργή τους ακόμα. [2.65.9] Όταν λοιπόν καταλάβαινε πως παραγίνονταν τολμηροί από ανίερη περηφάνεια ενώ η κατάσταση δεν ήταν κατάλληλη, τους χτυπούσε με τα λόγια και τους έκανε να φοβούνται, κι όποτε πάλι τους έβλεπε παραφοβισμένους χωρίς λόγο, τους ξανάδινε το θάρρος τους. Έτσι, στον καιρό του ονομαζόταν το πολίτευμα δημοκρατία, στ' αλήθεια όμως εξουσίαζε ο ανώτερος άντρας απ' όλους».

[Θουκυδίδης, «Ιστορία» 2.65.8-9:](#)

B. ΝΙΚΟΚΛΗΣ

[24] «Να επιθυμής να είσαι ικανός περί το άρχειν όχι με την αυστηρότητα της διοικήσεως, ούτε με τας υπερβολικές τιμωρίας, αλλά με το να δεικνύεσαι ανώτερος των άλλων δια της συνέσεώς σου και με το να νομίζουν οι υπήκοοί σου ότι συ φροντίζεις διά την σωτηρίαν των καλύτερον από αυτούς τους ιδίους. Να είσαι ικανός διά την διεξαγωγήν του πολέμου διά της γνώσεως της πολεμικής τακτικής και των πολεμικών παρασκευών, φίλος δε της ειρήνης διά της αποφυγής πάσης αδίκου αυξήσεως της δυνάμεώς σου. Να ευρίσκεσαι εις τοιαύτας σχέσεις προς τας ασθενεστέρας πόλεις, εις οποίας σχέσεις ήθελες αξιώσει να ευρίσκονται αι ισχυρότεροι πόλεις προς τον εαυτόν σου. [25] Να μη αγωνίζεσαι δι' όλα, αλλά δι' εκείνα τα οποία, όταν νικήσης, πρόκειται να σε ωφελήσουν. Να νομίζης φαύλους όχι εκείνους που υποκύπτουν προς το συμφέρον των, αλλά εκείνους, οι οποίοι επιβάλλουν τας θελήσεις των με ζημίαν. Να πιστεύης ότι το μεγαλείον της ψυχής δεν ευρίσκεται εις τους ανθρώπους που επιχειρούν περισσότερα από όσα δύνανται να επιτελέσουν, αλλ' εις εκείνους οι οποίοι επιθυμούν τα ευγενή και μεγάλα και δύνανται να εκτελούν όσα επιχειρούν. [26] Να ζηλεύης όχι εκείνους που απέκτησαν μεγάλην δύναμιν, αλλά εκείνους που διαχειρίζονται άριστα την δύναμιν που έχουν εις τας χείρας των. Επίσης να πιστεύης ότι θα είσαι από πάσης απόψεως ευδαίμων, όχι αν κυβερνήσης όλους τους ανθρώπους με φόβον και κίνδυνον και εχθρότητα, αλλά αν,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ων τοιούτος οποίος πρέπει να είσαι και ενεργών όπως ενεργείς τώρα, επιθυμής τα λογικά και δεν αποτυγχάνης εις κανέν από αυτά».

[Ισοκράτης, «Προς Νικοκλέα» 2.24-26](#)

Γ. ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ

«Ο Θεμιστοκλής, αλήθεια, ήταν προικισμένος απ' τη φύση με εξαιρετικά χαρίσματα και γι' αυτό άξιζε, περισσότερο από κάθε άλλον, το μεγαλύτερο θαυμασμό. Χάρη στην έμφυτη οξυδέρκειά του, και χωρίς να ενισχύεται καθόλου ούτε από προηγούμενη μελέτη ούτε από κατοπινή πείρα, ήταν σε θέση και για τα καθημερινά ζητήματα να βρει, σ' ελάχιστο χρόνο, την καλύτερη λύση και για κείνα που επρόκειτο να συμβούν στο μακρινό μέλλον να κάμει την καλύτερη πρόβλεψη. Είχε την ικανότητα να δίνει εξηγήσεις για τις υποθέσεις που κιόλας διαχειριζόταν, αλλά και για κείνες με τις οποίες δεν είχε ακόμη καταπιαστεί ήταν σε θέση να κρίνει σωστά το καλό ή το κακό, που κρυβόταν ακόμη στο άγνωστο μέλλον, μπορούσε να το προβλέψει πολύ καθαρά. Συγκεφαλαιωτικά λέω πως, χάρη στα φυσικά του χαρίσματα και στον ελάχιστο χρόνο που χρειαζόταν για να μελετήσει ένα ζήτημα, αναδείχτηκε άριστος στο να αυτοσχεδιάζει σε κάθε περίπτωση τα όσα έπρεπε να γίνουν».

Θουκυδίδης, «Ιστορία» Α', 138.

Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

«Ο Αλέξανδρος... έζησε τριάντα δύο χρόνια και οκτώ μήνες. Βασίλευσε δώδεκα χρόνια και οκτώ μήνες. Ξεχώριζε για τη φυσική ωραιότητα, την εργατικότητα, την εξυπνάδα, τη γενναιότητα, την ευσέβειά του, την αγάπη που έτρεφε για τις τιμές και την περιφρόνηση που έδειχνε στους κινδύνους. Εγκρατέστατος στις σωματικές απολαύσεις, ήταν ιδιαίτερα άπληστος για τους επαίνους. Μπορούσε να διακρίνει το σωστό, όταν ακόμη δεν είχε στοιχεία, αλλά και να βγάζει συμπεράσματα από τα γεγονότα που παρατηρούσε. Ήταν εξάίρετος στρατηγός· μπορούσε θαυμάσια να παρατάξει τη στρατιά του, να την εξοπλίσει και να την οργανώσει. Η παλικαριά του

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

τον βοηθούσε να εξυψώνει το ηθικό των στρατιωτών του, να τους εμπνέει εμπιστοσύνη και με την αφοβία του να εξαφανίζει τους δικούς τους φόβους. Σεβόταν ιδιαίτερα τις συνθήκες και ήταν αδιάφορος».

[Αρριανός, «Αλεξάνδρου Ανάβασις» Ζ, 28.](#)

Επίσης, μια πρόσθετη κατεύθυνση για τον εκπαιδευτικό θα ήταν να προβληματίσει τους μαθητές κατά πόσο οι μεγάλοι ηγέτες δημιουργούν την ιστορία ή αν οι απλοί άνθρωποι με τον αγώνα και τις θυσίες τους διαμορφώνουν τους μεγάλους ηγέτες.

Ενδεικτική θα μπορούσε να είναι η παρακάτω εργασία: Σκεφτείτε, συζητήστε και εκφράστε τις απόψεις σας κατά πόσο ο ηγέτης δημιουργεί την ιστορία ή εάν οι απλοί άνθρωποι με τον αγώνα και τις θυσίες τους διαμορφώνουν τους μεγάλους ηγέτες. Οι ηγέτες καθορίζουν τις επιλογές των λαών ή απλώς οι ηγέτες εκφράζουν τις αξίες και τα οράματα των απλών ανθρώπων; Μπορείτε να αναζητήσετε ελεύθερα στο διαδίκτυο ό,τι νομίζετε, αρκεί η απάντησή σας να εμπεριέχει τον προβληματισμό και τις σκέψεις σας. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα λογισμικό της αρεσκείας σας. Εάν θέλετε, μπορείτε να αναφέρετε και ενδεικτικά παραδείγματα.

Πιθανόν, να σας προβληματίσουν και οι στίχοι του τραγουδιού [«Μη μας περιφρονάς»](#), που εκφράζει κοινωνικό προβληματισμό.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το παραπάνω σενάριο υλοποιήθηκε αρκετά εύκολα, καθώς οι συγκεκριμένοι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με τις δυνατότητες των εργαλείων των ΤΠΕ και συγκεκριμένα με το ΣΔΜ Moodle, το οποίο ήδη χρησιμοποιούν με την εκπαιδευτικό στα πλαίσια της *Αντεστραμμένης Διδασκαλίας*. Οι μαθητές συνεργάστηκαν αρμονικά και μεθοδικά, ακολουθώντας τις οδηγίες στα Φύλλα Εργασίας της ομάδας τους και επέδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σεναρίου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το σημαντικότερο πρόβλημα που δημιουργήθηκε ήταν ότι οι μαθητές δεν αξιοποίησαν στις εργασίες τους τα ομόρριζα του ρήματος «πράττω» που είχαν επιλέξει και αντιγράψει στο Forum της ομάδας τους. Το πρόβλημα αυτό επιλύθηκε κατά κάποιον τρόπο στις παρουσιάσεις των εργασιών τους στην ολομέλεια (Β΄ και Δ΄ Φάση). Η εκπαιδευτικός ζήτησε από τα μέλη όλων των ομάδων να παρουσιάσουν αποσπάσματα των εργασιών τους με την αξιοποίηση ομόρριζων του ρήματος «πράττω».

Η ενασχόληση των μαθητών με το προτεινόμενο σενάριο τους δίνει την ευκαιρία να διαμορφώσουν άποψη για τον ρόλο του ηγέτη στην εξέλιξη της ιστορίας. Επιπρόσθετα, τους δίνεται η ευκαιρία να μελετήσουν ηγετικές φυσιογνωμίες του παρελθόντος και του παρόντος, και να καταλήξουν στα προτερήματα εκείνα που πρέπει να έχει ένας ηγέτης. Έτσι, μπορούν να ασκήσουν κριτική στους σημερινούς ηγέτες, συμμετέχοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιγκότσκι, Λ. 1988. *Σκέψη και Γλώσσα*. Μτφρ. Μ. & Α. Ρόδη. Αθήνα: Γνώση.

Γιάννου, Τ. 2010. «Οι ΤΠΕ στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών». Στο *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Επιμορφωτικό Υλικό για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στα ΚΣΕ*, τεύχος 3. Κλάδος: ΠΕ 02. Β΄ Έκδοση Αναθεωρημένη & Εμπλουτισμένη. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ, 100-124.

<http://www.slideshare.net/elenoragr/02-7938076>

Θουκυδίδης. *Άπαντα. Τόμος 1, Ιστοριών Α΄: Αιτίες και αφορμές του Πελοποννησιακού Πολέμου*. 1992. Μτφρ. Φιλολογική Ομάδα Κάκτου. Αθήνα: Κάκτος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Καραποστόλης, Β. «Οι «μεγάλοι άνδρες» είναι αυτοί που κοιτάζουν μακριά», εφημ. «Η Καθημερινή», 04/08/2013.

<http://www.kathimerini.gr/495014/article/politismos/arxeio-politismoy/oi-megaloi-andres-einai-aytoi-poy-koitazoun-makria>

Κουτσογιάννης, Δ. 2010. «Σενάρια: δομή και αξιολόγηση εκπαιδευτικών σεναρίων». Στο *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Επιμορφωτικό Υλικό για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στα ΚΣΕ*, τεύχος 3. Κλάδος: ΠΕ 02. Β΄ Έκδοση Αναθεωρημένη & Εμπλουτισμένη. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ, 331-356.

<http://www.slideshare.net/elenoragr/02-7938076>

Κουτσογιάννης, Δ. 2011. «Σενάρια: Δομή και αξιολόγηση εκπαιδευτικών σεναρίων». Στο *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Επιμορφωτικό Υλικό για την Εκπαίδευση των Επιμορφωτών στα ΠΑΚΕ*, τεύχος 3. Κλάδος: ΠΕ 02. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ, 360 - 404.

http://filologostpe.files.wordpress.com/2012/10/yliko_pe02-201106.pdf